

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“
виносить: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
силкою 7 долярів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
лярів або 12 рублів; з висилкою
що суботи 5 долярів або 10 руб.
Поодиноке число по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Кonto поcht. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

Християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милості і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Чи справді зворот в поглядах на руску
справу?

Політична польська думка ніколи, на жаль, не грішила великою шириною і глубиною в обсягу руского питання; ні в ті часи, коли галицько-руска суспільність становила собою єдино етнографічну масу, ні тепер, коли в ту масу ввійшов елемент національної самосвідомості. Лише одиниці — справді білі круки — придавали повну вагу розвиткові українсько-ріжкого народу і оцінювали впливого розвитку тверезо, не через очі польського шляхтича XVII. віку. А се недоцінювання руского національного питання поляками відбивався більшою на взаєминах рускої і польської суспільності в Галичині і затемніє страстями хвилі той овід будучини, за яким жадібноглядити як польська, так і руска суспільність...

Що то говорити — найвизначніші му-
жи польської політичної думки блукають в ру-
ских справах, даремно дошукаючи ся прямої
стежки — куди іти? В польській політичній
ідеології все ще покутують признаки давно
розвіданої минувшини в шляхотско-панськими
мріями. „Дійсна“ дійсність — реальна правда
життя і висновки з тієї правди аж до найдаль-
шіх, розумом диктованих послідов-
ностей мають ще дуже мало приклонників се-
ред польської суспільності, бодай в Галичині. Проти непоправного романтизму польської політичної думки, більше відчутою чим ви-
блено розумом, виступив навіть звісний поль-
ський діяч Роман Дмоховський. А вже кілько нашкодив сей романтизм ту в Гали-
чині, впливачі відемно на уложені польсько-
руських відносин зглядами на минувшину, яка
не знала рівноправного руского сусіда, а ще
більше тим, що й досі затемніє критичне
становище супроти рускої справи у съвітів
польської суспільності?

Такі думки насуваються ся під винішню пору, — пору значного політичного розхви-
льовання в краю, на якого чоло висуває ся польсько-руське питання. І в сій немаловажній
хвилі падає з уст визначного польського му-
жа знов запит: куди іти? П. Францішок
Равіта Гавронський містить сей запит в різдвянім числі „Gazet-і narodow-і“,
з наголовком „Русинам під розвагу“. Хоч за-
головок звернений до Русинів, сама передо-
виця, її зміст, головна думка передовиці є в глубоким, накицівним питанем, зверненим в
сторону польської суспільності: „куди іти?“
І власне те, що автором статі є п. Р. Гав-
ронський і що помістив він її в „Gazet-і narodow-і“ приневолює нас дати сему запито-
ви, фахливо до нас адресованому, належне
психологічне освітлене.

Руско-польський спір не є ніні, як дехто хибно думає, справою уступок, але справою
життя як одної так і другої народності. Доказувати сего мабуть не потреба. І се зрозуміло
добре поляки, але зрозумівши се, рівночасно злякались. Злякались того, що прийде ся з

сусідом „добрим поділитись“, добром, яке з природи річи не так легко є діліме: областю впливів в політичному, культурному і економічному житті. А було й чого лякатись, до добрий сусід-Русини, а згайдно найчисленніша його частина: радикально-національний бльок з таким шумом і гуком забирає ся до спів-господарки, так вигрожував ся „смертию в Сяні“, або що найделікатніше „прогнанем за Сян“, що й справді було чого лякатись. Сей нерозум політичний наших загорільців, що кинув поляків в обіми москофільства, даючи єму змогу заложити собі тишком вишком гарненські гніздочки російської національної і релігійної пропаганди в Галичині є одним з головних гріхів нашої народної політики без обрахунку. Правда — більша часть поляків не так рада була і є на події волинів в суспільному житті в Галичині — але ще велике питання, чи політика крику і лайки має який вплив на „власть імущих“ поляків. Бодай до тепер не видно. Противно розумною тактикою хто знає, чи не дадуть ся поляки переконати, що всесторонній розвиток українсько-руського народа є то, що не скодить, а противно з оглядом на неясну будущину, хто знає чи не був би на руку. Але на се треба взаємного вирозуміння, а з польської сторони.. терпимості.

Та оно лише посередо відже ся із темою чинінні передовиці.

Як сказано, всеполяки здружились з москвичами. На бенкеті при посвячуванні „Народного Дому“ запито польсько-російську дружбу і сего оружя почали уживати для поборівания Русинів. Москвофільська партія, яка вже давно сказала своє слово і числила дві свого життя, нараз проявляє таку рухливість і бундючність, що всіх здивувало. В селі Нивочині, що лежить в дуже сувідомі національно повіті Богородчанським, являє ся мовби для провокації нинішній редактор „Галичини“ др. Н. Глібовіцький на чолі бандерії під час вічі, немов на даний знак кидаюти ся спроваджені палочники на кільканадцятьох сувідомих селян з окіличних сіл і починає ся бій. Ще нині боре ся зі смертию оден молодий хлопець, що злякавши ся нечайного нападу палочників, зімілів зі страху і вінув з дня на день, аж попав в сухоти. В Галичині, Бурштині — Бог вість число місцевостей —, шалілі під авсцизіями польсько-російської дружби спроваджені зіпід Бродів та Золочева палочники. Сі нечувані відносини, започатковані піром в „Народній Домі“ покінчилися вибором москвичів в соймі а вкінці сумною трагедією з дня 12. цвітня. Ся трагедія долила ще оліви до отиню. Польська суспільність, налякані маревом „гайдамацтва“, ставше відкрито по стороні віджившого росіофільського трупа, байдужна на се, що ненависть на ненависть се поганий лік і що поборюване Українсьтво росіофільством се роздуване національних пристрастів може й вийти на шкоду. Впливова польська печать із „Slow-om polsk-іm“ та „Gazet-іo Narodow-іo“ на чолі не перестали опикуватись москофільством навіть тоді, коли они скинули маску „старорускості“

і „угодовства“, а станули явно на російську національну основу, і то російську в найгіршим того слова значінію.

I хто знає, чи польсько-російська дружба не єствувала би до нині в первісній формі, ніколи би само тверде життя не здискредитувало і не розбило її. Галицькі Русини, хоча бути справедливими, всесторонніми Русинами, починають перед часом виявляти своє справдішне лице і свої змагання: злукі Галичини з Росією. Щоб приспішити ту хвилю кидаюти ся визначні „Русини“ як Мончаловський, Добрянський та інші до шіпгунства в хосен Росії. Десятки росіофільської молодежі спішать до Росії; починає ся навіть гуртове паломництво селян до Почаєва та Кієва — словом на очах австрійських державників росте і крішас в Галичині т.зв. „Подільська Руслан“. По Галичині розіджас визначний російський політик г. Бобрівський і „inspirizer-у“ будучу губернію.

Z такими „союзниками“ зачало бути й Полякам віяко, раз, щоби не попасті в очах керманічів австрійської державної політики в підозріні пособлювання російських змагань в Галичині, а по друге, що російщина в Галичині для самої польської політичної думки також не на руку. Бук, який зладили поляки на Українців, показав, що має два кінці. I перед поляками ставуло знов питання: „куди іти?“

Дружба з москвичами виявилася і не зручною і небезпечною. Змінити напрям політики в хосен українського національного руху не позволяла їм сьвіжа ще могила бл. п намісника Потоцького.

Стоячи на розроджку попробували східно-галицькі поляки створити щось посереднього між українством і росіофільством. На руку їх плянам пішов б. посол Никола Глібовіцький, який з малим гуртом львівських приятелів створив т.зв. старокурську фракцію росіофільської партії, або фракцію названу терміном польських часописій „Starorusin-ами“.

Між тим одна частина польських політиків, особливе західно-галицькі і лівіші елементи і взагалі всі, що раді би оперти польську політику в Галичині о якусь трівку і реальну силу почали спровока оглямати ся за витворенем modus vivendi, очевидно по своїй рецепції, із українським національним табором, згайдно его найсильнішім парламентарним представництвом „Українським клубом“ у Відні. Хоч переговори формально єби розбиті, de facto, як се засвідчує статі др. Окунєвського в „N. W. Journal“ не зірвані цілковито. Значить, обі сторони мають собі щось сказати.

I так повіяло по Галичині угодовий подув і почав відбивати ся сильним пятном і на польській політичній думці.

В останнім часі вже й деякі східно-галицькі польські політики раді би зближити ся до сильного українського національного табору. „Starorusin-ї“ їм вже не вистарчують, бо не є они ніякою політичною силою. Останні довірочні збори „Starorusin-ї“ мимо силь-

Виходить у Львові що дні крім неділі і руских сьвятів 5 год. по полудні. — Редакція адміністрація експедиція „Руслан“ при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередні застороги.

Рекламації лише неопечатані вільно від порта. — Оповісті звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надії“ 40 с. Подяки і приватні донесення по 30 с. від стрічки

найрекламами в „Slow-om polsk-іm“ покінчились філяском.

Коли вірити „Прикарпатській Русі“, яка фактично реprezentує думку русофільської партії, навіть головні проводи „Starorusin-ї“ др. Король і о. Давидяк заявили на зборах, що усувають ся від прилюдного життя, не видячи за собою нікого попередя, бо москвичі становили дружно під знаменем Дудикевича. Очевидно, що з таким союзником Полякам нікуди йти.

Як сказано, з Дудикевичівцями соромно Полякам братати ся, а „Starorusin-ї“ не представляючи собою ніякої сили також „ніякі“ союзники.

I в сю хвилю nolens volens очі керманічів польської думки звертають ся до українського народного табору.

На зміну польського становища в рускій справі випинула ще сильно одна важна і болюча для них справа: справа виділення Холмщини, або, як Поляки кажуть, четвертій поділ Польщі. В найприкрайшій для Поляків час, коли серце кожного Поляка болем дрожало над новим ударом зі сторони Росії, їх недавні союзники, ними виведені в люди, голоно зеднались з хором російських національно-чорносотенних кругів і лаючи поляків, ватирили руки з утихи з приводу агії російського правительства.

Сего Полякам було за богато; они забачили, що з таким союзником, що вадихає до їх вітаяжного ворога, не далеко зайде в компанії. Польська політична ідеология починає еманципуватись з під русофільського дуру. Лише всепольське сторонництво із „Slow-om polsk-іm“ на чолі і Подоляки в „Gazet-і narodow-і“ остають ще вірними своїм традиціям.

Ні! I тут продирають ся тверезіші погляди. Вже бо саме в день Христового Різдва кидає оден в звичах поляків до тепер крайне ворожо настроєний супроти наших змагань, п. Равіта Гавронський в „Gazet-і narodow-і“ важкий запит: „куди іти“ під іншою фірмою, а саме під заголовком: „Rusin pod uwage“! Зміст статі, поміщеній п. Гавронським в „Gazet-і narodow-і“, коли она від серця і циро писана означає важний зворот, в думці новочасного східно-галицького Поляка. Звісна річ, що власне п. Гавронський і „Gazeta narodowa“ досі все негуто відносилося до українських національних змагань a limine, відмовляючи намавіт національної самостійності. Ніхто інший, лише „Gazeta narodowa“ з нечуваною радостю містила таки сего року протуукраїнські статі проф. Здзеховського. А ту нараз зміна фронту: предметний і спокійний настrijй передовиці, мирові заклики — ну і призначане, що Українці є дійсно самостійним народом. П. Гавронський пише:

„Нема для нас в сій хвилі важливої національної справи, як потріба трівкої, ідейної, на основі абсолютних національних інтересів полагоди польсько-руського спору“. Спору цього — каже автор — не можна трактувати як справу єдино галицьку. Що до спору між „общерусами“ і „українцями“

B. Adamskij Dianini. — Portiere. — Firanini. — Stori. — Bonne femme. — Materii meblowii.

Львів, Інтелль Жоржа

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖА
з причіхи зміхи льокалю.

ЮЛІЯН ДОМБРОВСКИЙ
МАГАЗИН ЗОЛОТНИЧИЙ ГОДИННИКАРСКО-ЮВІЛІРСКИЙ.
у Львові, ул. Гетьманська ч. 4.

від 15. січня 1912 ул. Академічна 3 побіч Гіпотечного
Банку напроти Готелю Жоржа.

Великий вибір зар

їнофілами" про окремість українського народу, "українофіли мають рацию з етнографічного боку". І "союз і династична залежність перед 10 віками не можуть нині давати права до національної спільноти з московською Руссю". Претенсії "Малої Руси" до сотворення власної держави, "більше або менше независимої в будучині" — "оправдані, справедливі і можливі до здійснення з етнографічного і цивілізаційного погляду".

А даліше:

"Положене наше (себто Поляків) о стільки інакше від положення Русинів, що они розвочінають будувати державу, а ми втрачену хочемо відбудувати... Самою силою річи, самою льготою історичною накидася на немінучість так тісної звязі між нами, щоби спільно змагати до спільноти ціли... щоби в основі наших національних відносин була спільнота, велика ідея державна, а не партікулярні інтереси повітові. Наша треба будівлю розпочинати не від боротьби, а від розумної політики. Она не може полягати на тім, щоби сусіда висадити з його многовікового становища, а щоби разом з ним працювати для спільної будучини".

Се все означає сильний зворот, коли не в переконаннях (в ширіті сказаного п. Гавронським хочемо вірити) то бодай в тактиці того табору, для якого ще недавно весь український табор, се були самі "hajdamacy" з якими можна лише палко говорити.

Очевидно, що не на все сказане п. Гавронським можна без застерог підписатись, але все таки нема нічого в сім такого, що можна би почислити на річ неприхильності п. Гавронського до нашого національного розвитку.

Так се, п. Гавронський сказав голосно: "куди іти?"

Очевидно, що Поляки дадуть на се питання таку відповідь, яку їм насуває їх самозрозумілі національний інтерес.

Чи інтерес будучини польського народу дастя ся погодити із зростом російських впливів, де би оно не було, про се можна сумніватись. Завойовник і завойований віколо не будуть собі другами — про се повинні і Поляки тимчаси. Противно згадані на будучину повинні бути їм діректоровою в виникненні приятелів — але є почуло, що не в гнобленню слабшого лежить певна будучина. Може аж тепер ясно виробить ся польська політична думка в руских справах.

Маркіянові съята в Стрию.

(Конець).

З. Маркіянове съято дітей народних і видлових шкіл.

Філія Тов. педагогічного постановила і для дітей видлових і народних шкіл устроїти окремий концерт, таки власними їх силами. Концертом тим занялась панна Іванна Вітковицька, учителька женевської видлової школи, в пятому собі жаром і відомим патріотизмом. Справді кого якого, але п. п. Вітковицької можна Стриянам позавидувати. Се справді жінка, яка съвітить приміром нашому жівотству під кожним зглядом. Найревніші християнки лучить в одній особі з собою найгорячішу патріотку і то не лиши патріотку пушмін фраз, та вапушистої декламації, але патріотку праці нависипучої, додатвої, безкористної. Она то підготовила цілій концерт що до жіночих хорів і декламацій, а п. Прокопішин, учитель видлової школи, що до хлопачих продукцій, котрого з причини слабості заступив на концерті і пророках Поляк п. Варженець.

І перед нашими очима пересувались діти: то дівчатка то хлопці, а все знаменито підготовлене, виучене, віспіване. На особливу увагу заслугують: Іренка Вариводівна уч. VI. класи, своїм съміло, голосно, з зрозумінем виголосивши вступним словом; мала Олеса Дверовичівна учениця VI. класи свою гарну, патріотично, знаменито виголосивши декламацію стиха Віри Лебедової: "На пам'ять Маркіянова" і Іренка Рубчаківна уч. V. класи (донька наших улюблених артистів пп. Рубчаків) свою "Дідусякою Казкою", яку де-

кламувала справді розумно, гарно і дуже съміло.

Концерт закінчив патріотичною, гарною промовою о. Нік. Галант, катехіт II-ої гімназії, в якій вказав молодежі на шлях, витичений Маркіяном, ведучий до відродження України-Руси.

На останок відограли дівчатка ще сценічну штуцку Віри Лебедової п. з. "Русалка Дністровська", в якій відзначились знаменитою грою учениці: Нарежняківка і Мартинцівна. На концерті було повно дітвори, яка з одушевленням вертала домів, а родичі були відвідні пані Вітковицькі та п. Прокопішинові за плекане патріотичних чувств у їх дітей.

4 Концерт учениць приватної семінарії женевської.

Се після безстороннього осуду найбільш уdatний концерт, підготовлений з незвичайним пієтизмом для особи поета і великою запопадливостю горесткою дівчаток, яких в женевській семінарії є всего на всього 27 учениць.

Сей власне пієтизм для съят та обходів у дівчат-семінаристок тим більше тішить, бо се будучі учительки меншого брата, які одушевлені тепер та огорті патріотичним чувством і під курну стріху понесуть полумя любові рідного слова, понесуть жар патріотичної праці, понесуть ідеї Маркіянові та Тарасові.

Концерт сей обходжено в суботу дня 16. грудня. Салю дівчатка собі пристроїли при помочі невтомимого та незамінного п. Володимира Шепаровича, ем. податкового поборця, по дівоцькі: килимами, крайками, зеленю гарно і уміло.

Вступне слово виголосила п. Оля Луцівна, кандидатка III. року, і се вступне слово було немов то доброю звіздою, під якою концерт зачав ся. Убрана в хороший український стрій уміла п. Луцівна свою гарною промовою віддати всі почування свого патріотичного серця, вміла зашалити гівом негодовання на кривдників українського народа, вміла втягнути на кращу будучину.

Опіля відпівано два кусники, іменно Шевченка-Колеси: "Було колись на Україні ревіли гармати", уложені на жіночий хор дуже гарно п. Людкевичем і Степенком: "Рости цвіте". Хорами правив п. Людків Савацький, який, як вже висце сказано, в умілим, музикальним діректом, та який мимо що в послідній хвилі ваяв ся до виучення хору (замість хорого учителя музики в семінарії п. Якова Геруса) показав, що значить довіре до дірігента у хору. — була і певність в співавані і чудове згармонізоване голосів співачок.

Між хорами виповнили точки передовсім дуже удачна декламація п. Анни Бігунівної, канд. III. року, яка декламувала Б. Лепкого чудові совети на появу "Русалки Дністровської". Свою декламацію заслужила собі п. Бігунівна на справді добре заслужені оплески всіх присутніх. Опісля відсівала при акомпанементі фортепіану панна Роз. Чічунівна канд. IV. року, Матюка: "Цвітка дрібна" незвичайно сильним, металічним добре вищколивим голосом. Була велика шкода, коли п. Чічунівна не плекала та не розвивала сего свого голосу дальше, бо також в "Баркаролі Українській" Пачовського-Людкевича, яку відспівала в терцеті в панною А. Бігунівною і М. Васерабівною могли учасники съята подивляти сей мілій, а сильний голосочек. Терцет був відспіваний бездоганно і з чувством. Акомпаніювала уміло панна Матильда Верштайнівна.

Тепер промовив о. Юл. Дзерович. У своїй съяточній промові, поставив о. Дзерович Маркіяна звіздою провідною особливо юній молодежі а у єї праці науковій, у пониманні своїх обовязків заводових і патріотичних, у єї стремліні до красої будучини нашого народу.

Наконець відограли учениці семінаристки сценічну штуку "Сон Галі" при акомпанементі фортепіану. І снів ся бідному, патріотичному, українському дівчаті (п. Бігунівна) чудовий сон, що "Україна" (п. О. Петрушевічівна) величав ся перед нею захуреною, як колись в "Старині" (п. Людк. Кульчицька) була она славна, бо була у неї "Гостинність" (п. Мих. Гринчшинівна), бо

була у неї "Слава" (п. Анна Криницька) була і "Віра" (п. Магд. Заплатинська) і тою вірою була она кріпка та непоборима у всіх зліднях та незгодинах минулих віків. Та щасте не довго тревало, бо 2-ий образ по хвилях радості і слави, прийшло "Терпінє" (п. Стеф. Вариводівна) та то терпінє насуває і самій Україні і бідній Галі слова розлуки на уста. Але і тепер надходить в сам час "Віра", яка ободрює вже усунівшіхся приходить і "Справедливість" (панна Брон. Будзанівна), яка пророкує, що настане місті час, та справедливість запланує. І справді в III. образі бачимо "Україну" знов щасливою, а то тому, що завитали до неї крім "Віри" (п. Заплатинської) ще і "Надія" (п. Мар. Ребітівна) "Просьвіта" (п. Галия Захарівна) "Промисл" (п. Ем. Грубска) та на кінець "Любов" (п. Стеф. Мартинівна). Вернулась давна "Слава" Руси і дівча веселе та радістне будить ся з чарівного, прекрасного сну і в епільоу пригадуючи собі сей сон, нагадує собі, що віра, надія і любов є тими чудодійними середниками, що воскресили "Україну" до нового життя та кличе до всіх словами Маркіяна:

"Дайте руки юні други,
Серце к серцю вай припаде,
Разом, разом хто смі має
Гоніть з Русл мраки тьмаві."

Так алегоричні постаті як Галі виглядали дуже гарно і грали знаменито, справді по мистецтві, як дійсні артисти. На особливу увагу заслугують п. Бігунівна і Петрушевічівна, які грали головні ролі Галі і України. При кінці штуки всі алегоричні постаті стали в чудовий, живий образ, апотеозу України-Русі" і заінтонували народний гімн: "Ще не вмерла Україна", який всі учасники також стоячи відспівали.

Годить ся піднести тут заходи при устрою концерту настоятельки семінарії п. Евг. Швайгерівної і учительки музики пані Емілії Йохової, які до цілої штуки акомпаніювали дуже вправно і зрозуміло. Вечер сея дівчине остане ся в пам'яті всіх учасників.

Кромі сих чотирох обходів були ще два постать п. Бігунівна і Петрушевічівна, які грали головні ролі Галі і України. При кінці штуки всі алегоричні постаті стали в чудовий, живий образ, апотеозу України-Русі" і заінтонували народний гімн: "Ще не вмерла Україна", який всі учасники також стоячи відспівали.

Просимо домагати ся "Русалана" по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Парламентарні і делегаційні промови руских послів.

(X) Минувша осіння сесія державної ради зазначила ся многоважною промовою букоївського віцемаршала п. д-ра Стоцького, котрою він дав знамениту відправу чеському москвофілові д-рові Крамаржovi. Сею промовою пояснив наш посол укр. руске питане народному парламентові і розвів сей туман, яким намагали ся наші парламентарі москвичі, як Курілович і їх союзник д-р Крамарж, апостол збанкотованого новославізму, замрачувати очі малоєвідомих в сих справах послів, а при тім зобразив взагалі занепад парламентаризму. Крім того вів д-р Крамарж свої баламутства про нашу справу в короткій сесії делегаційні і тут знов зустрівав ся з рішучою відправою обидвох руских делегатів пп. Цеглинського і Василька. А що народно-демократичне днівникарство збуло в добре відомих причині ті три многоважні промови, котрі кинули ясний промінь на укр.-руське питане перед держ. радою і делегаціями, отже ми хочемо виручити се днівникарство в занедбаню сего обовязку і подамо її промови на основі стенографічних записок.

Річ віцемаршала д-ра Стоцького в розправі над будж. провізорію 12. грудня 1911.

Висока палата! Короткий час, в якім я тут на парламентарії видів находиту ся, вистарчив, щоби пізнати невідрадний стан нашого народного парламенту. Я вступив з мо-

їми родичами до сего парламенту перенятій найліпшими намірами, щоби не тілько для свого народу, для моєї вітчизни, але й для держави після спромоги зробити щось хосеного. Але що бачимо тут? Народні і парламентні спори, зависть, ненависть, невдоволене, дрібні завидливості проявляють ся тут в цілій наготі. Се вважають патріотичним ділом, як можна другому дати бодай попід ребро. Лише як міністер скарбу відчинять каси, тоді на хвилі замовкає сварня, щоби перейти відтак до ще більшої передирки і бияти. А вже засідають тут представники великих культурних народів!

Однак чи можна се помітити, що тут сини великих культурних народів заповнюють бодай половину сеї палати, котрі повним правом можуть гордити ся своїм Гердером, Гумбольдтом, Гете, Шіллером, Шлегельом? Серце тих героїв духу було одушевлене всесторонньо, глибокою любовю людства; они не посідали ся з радості, коли їм повело ся пробудити цілі народи, чужі народи, до культурного життя. Ім і многим іншим німецким поетам і філософам всі маємо завдячувати дуже богато. "Ми всі люди, люди", се був високий ідеал німецьких князів-поетів. Якож ми далеко відстали від сих ідеалів!

Тут бачимо знов мужів, котрі з гордістю і смутком глядять на історію свого народу і своєї колишньої могутчої держави, в котрій справді управляють фантастичний культ свободи осібняка, свободи, котра одиції признала право, переводити свою волю в законодатних тілах у найважливіших державних справах — право liberum veto! Чи можна добачити на нащадках сего народа що небудь із сеї безмежної свободи? Чи признають они — не кажу одиницям, — але чи признають цілому народові свободу, котрої они для себе бажають?

Або як виглядають нащадки сего народа, що був колись борцем проти духовного поневолення, проти духовного гноблення, народ, що дав нам Славянам найбільших съвіточів славянської науки, Добрівського, Шафарика, Паліцького, котрі нам нагадують наше спільне походжене, котрі голосили любов, поважання, обопільну поміч і піддержуку. Чи се були тільки гарні мрії романтики? Чиці дійсне жите має видавати тільки самолюбні понуки а не давати нічого помічувати з ідеальних цілій і змагань людій?

ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Заграниця.

Якось є тому причина. Є справді богато причин ріжких, але от звичайно усувають ся на дальше місце, навіть ся причина, котра проявляє ся яко наслідок демократизації парламенту, перед одною причиною, що насуває ся на язик, перед неполагодженім питанем національним.

Треба отже спокійно розслідити і піддати критиці національне питане, чи дійсно зміст великої національної ідеї, котра не тільки у нас заволоділа людьми і народами, так зложив ся, що тільки розедніє а не зближає до себе народи і що видає такі сумні обставини, як се бачимо у нас. Треба розслідити, чи не можна звести цілій і змагань поодиноких народів на правий шлях, так щоби обопільні взаємні уложилися бездоганно і не доводили до безнастаних важких борб.

При безстроннім прагматичнім розслідуванні має велика съвітовладна ідея своє спрavedшне, непідільне значене передовсім в тім, щоби двигнути власний народ культурно, морально і економічно, зробити его участником здобутків культурних народів съвіта, в загалі поставити его яко добого і культурного члена людства.

Ся ідея має отже наскрізь етичний підклад.

Треба однак на жаль признати, що як кожда ідея, так і національна виявляє велическою багато проявів звиродження.

Націоналізм прибрав тепер хоробливі форми і змінив ся его напрям, в котрім розважені народні сили могли бы спасено діяти. Замість досередно, стремлять они від середно! Замість любови, поважання, прихильності бачимо у взаєминах — ненависть, палку ненависть! Народним героям вважають тепер після виробленого загальню погляду не того, що любить свій народ, для него богато ділає, але величають сего, котрій інший, чужий народ найбільше ненавидить, котрій другому заподіває найбільше школи, а що найменше бодай другим безнастанию доскулює. До чого дійшло в тім напрімі, вказує найліш поступоване деякіх народних героїв, н. пр. при народній переписі. Всіми способами тут заходять ся, щоби сфащувати дійстни відносини — все очевидно ad maiorem nationis gloriam!

Не могу тут промовчати одної подїї.

В Чернівцях подав мені і п. Василькові найвищий державний начальник тимчасовий вісіл народної переписі і вказав число там списаних Русинів на кругах 28.000 і се оповістили ми в „Народнім Голосі“, в „Ділі“, в „Bukowinaer Post“. В кільканадцять дів'я описа оповіщено урядово сей вісіл і подано число Русинів на кругах 14.000 (слухайте!) Других 14.000 Русинів тимчасом десь щезли, їх причислено до інших народностей! (О-клики).

Питаю ся, чи фальшивники помогли тим своїм народності? Пропавши 14.000 Русинів на чужім боці живуть тілько на папері, они не перестали через те бути Русинами. Дійсне жите не журить ся такою статистикою. Таким фальшованем не збільшить ся свого народу, а інший не стане меншим. (Так есть!) Тим способом витворює ся так званий ослаблений „народний стан посідання“, обманює себе і других і має ся на папері славне військо, котре в рішавчій хвілі не допише — і сърчиняє „народне“ невдоволене. (Так!)

Інший приклад: в Кіцмали поставили суд. Всюди такий державний будинок має напис. В кіцманськім, чисто руским повіті, повинна би очевидно бути руска напис. Однак судова управа не хоче сего, а навіть не хоче для справедливости в горі і в долі побіч німецкої написи помістити руску і так стойть будинок без написи лише з орлом. Се запиє ся дотичному урядникові яко певорядне національне геройство (оклики). Тє саме стало ся там із старостством.

Але ще гірше лихо виходить, наколи судова управа покликується на розпорядок з 1864. р. отже в часів перед виданем основних законів державних на Буковині, в руско-румунськім краю все ще з рускими, згайдно з румунськими сторонами, навіть у карних сирахах, в котрих часом розвходить ся о слово, списує ся протоколи по німецки. (Слухайте, слухайте! Оклики).

Або пригадайте собі славні подїї з ческим „zde“, за котре карано, коли так хотів дозвав ся замісьць „hie“!

(Дальше буде.)

пістра війни ген. Авфенберга надовшім окремім послуханю а також міністра зелінниць д-ра Форстера.

— **Складане галицького сойму.** Вчера відбула ся у предсідника міністрів, гр. Штирка, конференція, в якій взяли участь міністер вінутрішніх справ і міністер скарбу Залескій, міністер для Галичини Длугош, намісник д-р. Божинський і кр. маршалок гр. Баден. Ходило о приготовленні до сесії галицького сойму. По вчерашній конференції належить приняти, що сойм буде скликаний дні 11. січня, так як і первісно плановано. План розвязані сойму, після опінії поінформованих кругів належить уважати виключеним.

— **Красне віче галицького учительства** відбудеться у Львові дні 14 січня 1912. Віче се має бути закінченем великої вічевої акції учительства по краю в справі підвищення учительської платні і зірваним учительства із урядниками чотирох найнижших ранг. Віче відбудеться на підставі § 2. зак. о зб. за запрошеннями в „Спортиві палаті“ при ул. Зеленій, тому повинні приїхати учасники віча з заaproшевими в ковертах, а на салі уставити ся повітами. На зелінці ждати могут відповірчники комітету, які радить приїздити рано в день віча, бо ізва перевонені годі буде дістати нічліги. На вічах будуть ваголовані 2 реферати, опісля промовляти будуть посли.

— **Руский театр** під дарекцією п. Стадника перенісся з Тернополя до Бродів, а з початком лютого має прибути до Львова на кільката жневний побут.

— **Підвищене належити від зелінничих знижок.** Міністерія зелінців зарядила з днем 1. січня 1912 р. підвищує майшулізаційної належити від карт вільної їзди, як також від всіх зелінничих знижок для приватних осіб. Належити ся, почавши від 1. січня 1912 р. буде виносити: 1) від карт до одноразової безплатної їзди I. кл. 6 К, II. кл. 4 К, III. кл. 2 К, 2) від знижки до половини ціни I. кл. 4 К, II. кл. 2 К, III. кл. 1 К, як досі; 3) від безплатних карт важких на цілій рік I. кл. 30 К, II. кл. 20 К, III. кл. 10 К; 4) від безплатних легітимацій до їзди і половину ціни, важких на цілій рік на I. кл. 15 К, II. кл. 10 К, III. кл. 5 К. Належити має обчислити ся від кождої поодинокої особи, наведеної в карті вільної їзди, згайдно переказі або легітимації, яка уповажна до набуття білета їзди за половину ціни без згайду на вік. Належити треба посилати в готівці, а не в стемплях або поштових значках, рівночасно з поданем до сеї ц. к. дирекції державних зелінців, в окрузі котрої просячий стало мешкає. В разі відкінення подання, звертає ся гроші разом з поданем.

— **Невідповідну дорогу** вибрали собі селяни зі Слободи, косівського повіту, до відборання свого поля, яке Черемош, змінюючи свое русле, перекинуло на буковинську сторону. Того ґрунту було 80 моргів, і попав ся він в область дідича в Іспасі коло Вижниці. Однодійшлося близько 700 слобідських селян з вітром на двірське төле і силою загорнули згадані 80 моргів. Очевидно дідич післав по жандармерію і при єї помоги зігнав Слобідчан з опенікованого ними поля.

— **Сліпий стріл.** В ул. Снопківській у Львові вистрілив хтось до колядників під час дат. съят, а куля скалічала слюсарського термінатора Ст. Рибака. Доходження виказали, що він стрілив робітник М. Яремко і то лише при падково, бо не мав наміру кого небудь убити. Рана Рибака є легка, бо куля застягла зараз під скірою.

— **Відомін замаху на міністра судівництва.** Висший красивий суд в Відві відкінув відклік в справі присуду Негуша за замах в парламенті на міністра судівництва д-ра Гохенбургера, затверджуючи тим самим присуд першої інстанції Негуша засуджено — як відомо — на 7 літ вязниці.

— **Лікі для убогих.** З днем 1. січня 1912 р. вводить львівський магістрат нові приписи що до безплатного видавання ліків убогим м. Львову. Досі убогі зголовували ся в часі хороби прямо до місця лікаря і одержували від него рецепту на лікі. Тепер мають убогі зголовувати ся в комісаріяті тої дільниці, в котрій мешкають. Ту одержать „легітимацію“ заохомтрено в підпис предсідника комісії для справ убогих, в котрої окрузі зголовувочий ся мешкає і адресу опікуна убогих, котрій має розслідити убожество зголовувочого ся і ствердити ся на „легітимації“. З легітимацією зі ствердженім убожеством має бідний

удати ся до місця лікаря дотичної дільниці і ту одержить рецептуту на лік.

— **Замість аланажів віно і виправа.** З Білого-рода доносять: Скупщина приняла 73 голоми проти 60 в першім читанні начерк закону, щоби кн. Олещ замість досмертної аланажі 60.000 денарів річно виплатити віно в сумі мільона денарів та випрану 400.000 денарів. За предложою голосували старорадикали і правительства партия, а проти всі опозиційні партії.

— **Завалене тунель.** Урядова депеша з Нішу доносить, що передвчера завалив ся тунель на будуючій ся зелінничій лінії Князеван-Ніш коло Сорліг. 19 робітників засипали. Мимо сячес початої ратункової акції не стверджене досі, чи они ще живуть. На запит в скупщині відповідів міністер прилюдних робіт, що в сій справі веде ся слідство. Вчера вечером удав ся міністер на місце катастрофи.

Оповістки.

— **Від Адміністрації.** Недостаючі числа з м. р. до комплекту річника належить зараз зарекламувати, бо по Різдвяних съятках не будемо могли узгляднити рекламаций. — При зголошенні зміні адреси просимо подавати та-ко ж давну адресу.

— **За карту увільнячу Р. Т. П. прислали отсі**

Вл. Добродії: о. Тиг Войнаровський 12 К, М. Коць, Львів 1, Юрій Рудницький, Львів 1, о. Юліан Дзерович, Стрий 1, Гнат Якимчук Krakiv 2, Осип Зельський, Kobziv 5, Юліан Шухевич, Ценцковіце 1, Евген Гузар, Карльсгітте 1, Гр. Кручак 1, Горблі, Сяк Бучач 1, др. Волод. Загайкевич, Перемишль 1, П. Чубатий, Тернопіль 2, Гр. Вацік, Тернопіль 1, о. В. Громницький, Тернопіль 3, О. Король, Щирець 1, П. Чумак, Озерянка 1, о. А. Твердохліб, Олешичі 1, Ів. Лілак, Надвірна 1, П. Корольчук, Креховичі 3, о. Іл. Андрушкішин, Красне 2, др. Стан. Полянський, Krakowec 1, Волод. Лаврівський, Львів 1, Кость Паньківський, Львів 10, др. Ник. Подлуский, Болехів 1, др. Яросл. Олесницький, Дрогобич 2, др. Львогин Оваркевич, Городок 130, Софон Недільський, Коломія 2, др. О. і Олена Кулачковські, Віден 5, Йос. Назарук, Віден 1, Олег Калиновський, Чернівці 1, о. Ів. Заверуха, Острів 1, о. Ів. Любович, Острів 1, Терн. 6, Франц Бож Жирава 1, Юліан Дуткевич, Дуго 1, М. Мороз, Яремче 2, проф. Василь Тисовський, Львів 2, о. Кл. Слюзор, Колодіївка 1, Мах. Мосора, Сколе 2, о. Ф. Рабій, Самбір 1, Гр. і Антоніна Підгайї, Добромиль 1, о. П. Кміть, Дрогобич 2, Ів. Майдицький, Тустановичі 1, Мел. Твердохліб, Риманів 1, др. Іван Кос, Львів 5, Т. Гоза, Львів 1, В. Петрусяк, Львів 3, о. М. Дороцький, Матієва 2, Тов. „Дністер“, Львів 10, Яків і Марія Ковальські, Львів 2, Алекс. Вітковицький, Станіславів 2, о. др. Іван Гробельський, Станіславів 5, Д. Николишин, Коломія 1, Вас. Пнітюк, Ланцут 2, о. Сапрука, Переїзько 1, др. Ів. Навроцький, Стрий 5, Петро Трильовський, Перемишль 1, Дмитро Зиблікевич, Перемишль 1, о. Олекс. Левицький, Олесько 1, В. Литвин, Черче 1, Ів. Баранік, Улянів 1, др. В. Гапчаковський, Krakiv 2, Ст. Галібей, Коломія 2, о. Мих. Іжак, Липниця дол. 1, о. А. Лаврівський в Болохівцях, Осип Кучика, Стрий 1, В. Патаковський, Віден 1, Ник. Колинич, Камінка лісна 1, Ів. Левицький, Помонята 1, о. Гр. Алисекевич, Осташівці 2, Волод. Федак, Чортків 2, о. П. Патрило, Тернопіль 1, Богдан Охримович, Корчиг 1, Йос. Вітошинський, Стріліска нов. 1, Йос. Куніцький, Тернопіль 1, о. Ом. Менцінський, Маластів 3, В. Боднарук, Закопане 1, Мих. Завадович, Закопане 170, о. В. Купчинський, Соцроцько 2, о. Денис Коцюба, Завадів 2, Л. Пилипішин, Чехи 1, др. Волод. Янович, Станіславів 5, О. Борковська, Ваневичі 1, Ал. Борковський, Ваневичі 1, П. Фостяк, Судова Вишня 1, Годованський, Германів 1, о. Гайдиш, Деватир 1, о. Конст. Кульчицький, Підгайчики 2, Атан. Курилко, Ровадів 1, В. Роцаковський, Могильниця 1, о. В. Чайковський, Мишків 1, Мих. Дворжан, Лішковате 1, К. Рогозинський, Бучач 3, о. Ів. Жарський Глудно, 2, інж. Ф. Левицький, Борислав 10, Лев Федевич, Тустановичі 2.

(Д. б.)

Наука, умілість і письменство.

— **Новий напрям в науці рисунків.** Важні замітки про методу рисунків в школах. Зібрав Михайло Коць, учитель школи ім. св. Антонія у Львові. Львів 1912. Стор. 34, 32-кі.

ПРОСИМО ВІДНОВИТИ ПЕРЕДПЛАТУ.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Анастазії; римо-кат.: Тата. — В пятницю: руско-кат.: 10 Муч. в Кріті; римо-кат.: Еміліана.

— <

Є се перепечатка з „Учителя“ статті інтересної своїм змістом, в якій автор подає оцінки творів, що займають ся науковою рисунками. Ціна 30 соків.

Олександр Барвінський.

Додаток до „Споминів з моого життя“.

Листи П. Куліша, писані до мене.

Прага 9. 21. квітня 1869.

Шановний Добродію!

Земляк мій Лисенко передав міві Ваш лист до єго писаний 30. р. цвітня (мабуть травня?).

На читанку я дивлюсь так, що з неї учні зачерпали муть хорошого смаку і добре розуму. Тим треба в неї вібрати тільки найкраще з найкращого. Коли печатати в читанці, що й слабувате, то хіба на те, щоб показати смак епохи, або такого писателя, що хоч писав і не смакувало по нашому, та був перший, один собі до якогось часу, як от Котляревський. Наш щож би здалася дітвою по школах котляревщина, взята не з єго самого? Вона вже не така натурувата, як у первівзорі. Так само — що за користь читати переймання мови й смаку в Шевченка, коли можна самога єго розгорнути? З малих писателів мусимо тільки таке дітям виявляти, чого немає в проводирів літературних.

Сим покажемо, як розумове око, набравшись сили в потужного таланта постегало в житті людському, щось таке, до чого не додивись і сам геній. Так воно дієця і в літературі чисто науковій: тільки на те звертаю увагу в послідовників Нібура, чи там якого Нютона, що вони самостійно вислідили в історії, чи в природі. Одеж, щоб робити нам діло так, як у людей воно робицца, годилось би — здаєцца міні-зробити вибірки тільки ось из яких писотелів українських (до Галицьких я не касаюсь: се Ваше діло): Котляревського, Артемовського Гулака, Квітки, Шевченка, Гребінки, коли хоче, з міне, Марка Вовчка, Стороженка, з Наталі Макаровського (а не з другої поеми), з останнєї повісті Ганни Барвінок (у 1-му — 4 му ч. Гавади) в Номисовому Діда Мини, стишок Щоголєва, „Ой у місце був коняка“, оновідана Нечуя, а більш нішо не варте читанки. Писав колись Костомаров під псевдонімом: Іеремія Галка, та якою мовою! Писав і Бодянський (Ісько Материнка), та когож єго мова навчить смаку? Ні поезії, ні стилю нема в стихах і прозі у їх обох, бо один змалку був Москалчам і навчився нашою мовою раз complaisance, уже виріши, до поезії не здатний і в Московщині, а другий не мав таланту ні до чого. Щож казати про Метлинського, Тополю, Коніського, Боровиковського e tutti quanti? Се були копії без своїх іскри, навіть без ерудиції словесної.* Хто переймав голос Шевченків, хто Квітчин, та тількі ж то голос, бо душі і розуму перейняті не можна. Ви колись підвіяли Коніського аж до Шевченка: щож після єго Шевченко? Коніський сам за себе сказав правду, тільки не словом, а ділом.

Поки був убогим судовим паничем у Полтаві, то мусили єго за руки держати, щоб з патріотизму не зашкодив собі, — і зашкодив таки. Як же оженився та загарбав тисячу шістьдесятів рублів, там не дав на галицьку літературу і десятка рублів, а збудував салотопенний завод і вбача в єму більш поезії, від у Шевченкові, що було пе-

ремалює водяними хварбами. И притих, и не чуттю єго і уші затулив від гомону про галицьку вужду і про запомогу. А Шевченко колиб мав 60.000 рублів, то не салотопню спорудив би, а хіба академію; бо поезія була в єго в душі, а не в одних словах.

Забіла — слабенький поет, хоч уродився поетом, а не салотопом. Его придавило наше дуже панство і знівечило єму розум і серце. Вибрало з єго нічого такого, як у Щоголеву, що вславився двома віршами, дорогими кожному, хто знає рідний край і хока єго широ. Боровиковський не поет, а до того має такі вірші, що очам не ймеш віри, як таки таке написати та ще й напечатати! Дітвою виставляти їх треба, яко узурпацію письменництва. Тополя закандзювався на драматурга, та ба! Був собі хлопець непорядний, піднявся був трохи дібки тай сів на вікна долівці. Якась бідацька доля доконала єго. А був би з єго чоловік, колиб у нас шановано талант,

іще тоді, як він у колодочки не вб'єця; та, бачте, до сего треба великого розуму і честивості, а наше товариство довго ще буде татарствувати, дарма, що серед єго побудовано-на университети.

Шерепер і Кореницького у нас ніхто не знає. Коли іх брати в читанку, то ще мусите взяти від нас цілу низку таких авторів. Нехай іх перелічує бібліографія охоча, а дітвою нашо знати іх нікчемні писання?

Максимович у своїх віршах не має ні єдиного: проза, порубана шматочками і по-закинчувана рівнами. Се в нас тутіца, що тільки вміє дещо перепечатати, поступуваючи з книжок, а в мові єго, надто ж у в українських віршах, „миш у голову зайде, поки крихту найде“.

Оттак думають на Україні. Так істория літератури української пишецца і буде писатися за нашого часу. Навряд, чи потомство шанувати єго більш, від ми шануємо, те псування папіру. Коли Вам треба, щоб книжка була велика, то виберіть більш із немногих писателів, а соломою без зерна не годиця молідік годувати. Через ледачі читанки наробити з неї тільки таких писак, що богацько казатимуть та вічного буде слухати.

Оде ж про одного Щоголева. За єго єдиний стишок, мушу написати спомінку. Був сей незнаним у сьвіті судовим паничем у Харкові і писав вірші, нікого у людей вищих не дивуючи ними. Потім не бачивши в сому добра, покинув писати. Як дойшов до рук редактора Хати єго стишок між купою всіх інших, нікчемних, що богацько іх писано по Україні, — кинулись тоді шукати Щоголєва, яко поета, а єго слід зникнув. Мабуть умер десь у глухому місці, не зневівши й сам, що родився поетом. — Більш про Щоголєва ніхто не знає. Я робив пильні вислідки і писаним і печатним словом.

Вибачте, коли не вгодив Вам сією одновіддю на лист до Лисенка, та бувайте певні в моїх охоті служити кожному розумному ділові.

Прихильний до Вас
П. Куліш.

Адресувати, коли буде Ваша ласка до мене озвітесь, прошу на мое імя у чеській Прагі. Gasthaus zum Goldenen Engel, beim Porlier. Я загаюсь у Празі довго, а хоч куди вийду, то лист Ваш усюди мене знайде.

Телеграми

з дня 3. січня.

Загреб. (ТКБ). Бан Томашів вернув ту вчера з Відня. Офіційні днівники доносять, що бан в часі свого побуту в Відні конферував кілька разів з председн. угор. кабінета гр. Куен-Гедварізм про теперішні відносини в Хорватії і зложив візиту гр. Еренталеві. Для 31. грудня був бан на довшім послуханні у пісара. Днівники сі кінчати словами: Сподімося, що вже в короткім часі зможемо оголосити дефінітивні постанови.

Будапешт. (ТКБ). В заведенні Акц. Товариства нафтового, давніші Бергера, наступив вибух бензину, при чим згинули три робітники, два інженери покалічилися тяжко, а кілька осіб лекше.

Білгород. (ТКБ). Скупщина полагодила закон в сираві віна кн. Олєви.

Міністер внутрішніх справ повідомив, що засипаних в тунелі робітників 16 виратувалися.

Білгород. (ТКБ). Днівники доносять, що перевезене тіла кн. Александра і його жінки Персиди Караджорджевічів з Відня до Тополі відбудеться сі дні 7. січня.

Петербург. „Н. Время“ в дуже невдоволенім тоні обговорює можливість з фінансуванням австрійської позички на парижкій біржі і твердить, що патріотизм як і власний інтерес повинен склонити Францію до відновлення позички.

*) Ся ерудиція словесна найбільш сяє в Нечуї. Одеч іде добром шляхом! Сей знає всі думи, всі пісні, всі народні твори на пам'ять; а то були такі, що прочитали Шевченка або Квітку, тай давай іх робом писати. Тим то нема в іх нічого свого, ні в словах, ні в розумі писання.

При закупні товарів просимо по кликувати ся на наш днівник.

Нагода зиску. Шукає ся спільніків до купецького інтересу. Оден уділ 500 К. Письменні оферти приймає „Торговельний Союз“ Львів, ул. Антонія 1.

3 публичної ліцитації, походячі нові меблі продаються по слідуючих цінах: Сецесійний крісло К 45, отомана К 26, шафи К 30, спальня К 190, ідельня К 140, столи К 9, уладжена кавалерської кімнати К 120, плюшеві сальони К 90, магонізовані сальони К 180. Крім цього чимало образів, крісел, столів, шафт, кревесів, канап, столиків, занавис і фірано. — **ДОРОТЕУМ** ул. Ліндгоф ч. 7 (бічна Коперника). Порозуміння з провінцією листовне.

УВАГА! Наше підприємство купує і посерединичить в продажі меблів з приватних домів, а конкурсних і спадкових мас — приймає усю обстанову до переховання.

Перша найбільша 25 покоїв богато засмотрена

Ц. К. НАДВОРНІ ДОСТАВЦІ

П. ЛЯДШТЕТТЕР і СИНИ

МОДНІ ТОВАРИ ул. Академічна ч. 10.

Ясекуруйте своє майко від огню

в „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страші, бо достаток одинці то добрить цілого народу.

дій Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаємних обезпечень

„Дністер“

„Дністер“ рахує найдешевші оплати заобезпечення селянських будинків, „Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„Дністер“ оцінює та виплачує школи по огні скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителів.

„Дністер“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „Дністру“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаємного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять з кінцем 1910 року 3.052.250 корон.

„Дністер“ приймає обезпечення на житі у всіх догідних комбінаціях (на дожиті, посмертні капіталі, посаги, ренти).

В „Дністру“ можна обезпечити від крадіжки з вломом движимості всякої роди, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векселі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаємних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Найприступніші оферти

Артистичка переплетеня книжок Львів, Ринок 10, дім тов-а „Пресвіті“

приймає в переплет:

всякого рода наклади.

Книги торговельні і бюрові. Книги церковні, Євангелия.

Книги бібліотечні і т. п. Сталим відборцям і братствам церковним удаля кредиту.

РЕВУН

сатира Осипа Маковея з образами Струхманчука

коштів в Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К (з поштовою перевіскою 1 К 20 с.)

Відїзд з Головного двірця до:

Приїзд на Головний дворець з:

рано	перед	по	вечер	в	ночи	рано	перед	по	вечер	в	ночи
3:40	8:22*	2:45*	7:00*	11:1*		5:50	9:00*	—	5:48	9:50	
—	8:45	6:05	7:30	12:35*		7:30	10:15	1:30*	8:25*	2:22*	
—	—	5:46	—	—							